

Казки про жадібність

Багач та хлопець із села Розумовичів

У великодню суботу ішов із міста бідний хлопець. І наздогнав він багача, що їхав повною фірою зерна.

- Де ви були, пане? - спитав хлопець.

Багачеві полюбилося, що його паном назвали.

- Возив я пшеницю продавати, - каже він. - Та не було купців. А в тебе, хлопче, може вже й ноги болять? Сідай, підвезу.

Сів хлопець, а багач випитує:

- Та з якого ти села?

- Із Розумовичів, - відповідає хлопець.

- Чи не такі розумні люди там живуть, що село Розумовичі називається? - засміявся багач.

- Для себе розуму мають. А дурням не дають. Бо дурні не знали б, що з розумом робити.

- Тоді й ти маєш бути мудрий.

- Мудрий чи ні, а скільки мені треба розуму, стільки маю.

Незабаром довелося їхати через ріку. Як були посеред води, багач зупинив волів і наказує:

- Ти з Розумовичів, то злізай із воза і перейди річку своїм розумом.

- Пане, як мушу злізати, то дозволь хоч рудом пройти поміж воли, - попросив хлопець.

Багач дозволив. Хлопець пройшов уперед, вийняв з ярма занізку, сів на вола і каже:

- Бувайте здорові, пане. Дякую за вола.

Багач почав просити:

- Хлопче, як я переїду ріку з одним волом? Я лише пожартував з тобою. Вернися, разом поїдемо.

Переночуєш у мене, та й гостина буде.

Повернувся хлопець, запряг вола, і далі рушили.

Дома жінка багача нагодувала, а хлопцеві постелила на припічку і голодного спати залишила.

Уночі багачеві не спалося.

- Хлопче, - каже він, - ти не вечеряв і, може, дуже голоден?

- Не вечеряв, - відповідає хлопець. - Та з розумом голоден не буду.

Подрімав багач, а далі питає:

- Хто в Розумовичах тепер староста?

- Був пан Постолювський, - каже хлопець. - А тепер скинули його з тої служби і вибрали пана Чоботовського. Та й помічників йому дали - пана Хлібовського та пана Гусаковського.

Про таких панів багач не чув, але похвалився:

- Панів Хлібовського та Гусаковського я добре знаю. То були мої перші друзі.

- Перейшли ваші перші друзі пан Хлібовський та пан Гусаковський у село Торбонці, - розповідає хлопець. - А на їх місце пана Постолювського поставили.

Багач пригадавав, що то за пан Постолювський. Та так і не пригадав, заспав.

Вранці прокинувся, а хлопця із села Розумовичів нема. Пропали з хлопцем і чоботи, які хотів багач на великдень взути.

- Понесеш, жінко, сама паску та печеного гусака святити, бо нема моїх чобіт, - каже багач.

Пішла жінка паску і печеного гусака витягати, а в печі тільки латані постолі.

- Бодай би його громи вбили, - вилаяла хлопця. - Говорив нам про панів Постолювського, Чоботовського, Хлібовського, Гусаковського та про село Торбонці, а ми й не доміркувалися.

А багач буркнув:

- Правду казав, що він з Розумовичів.